

صحابه شهید راه ولایت

www.ketab.ir

محمد علی چارانی

چنارانی، محمد علی، ۱۳۳۸ -
صحابه شهید راه ولایت - مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۷۲ ص.
فیضای مختصر.
الف. بنیاد پژوهشهای اسلامی.
ب. عنوان.
کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
ISBN 978-600-06-0016-7
۳۸۵۷۱۶۱

صحابه شهید راه ولایت

محمد علی چنارانی

ویراسته محمد رضا نجفی

چاپ اول: ۱۳۹۴ / ۳۰۰۰ نسخه، رقعی / قیمت ۶۰۰۰۰ ریال
چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی
بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۳۶۶

مراکز توزیع:

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۳۲۲۳۰۸۰۳
فروشگاه‌های کتاب بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: ۳۲۲۳۳۹۲۳، قم: ۳۷۷۳۳۰۲۹

www.islamic-rf.ir

info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار
۱۰.....	روش پژوهش

بخش اول

صحابه - ۱۳

۱۵.....	فصل اول: واژه صحابه
۱۶.....	معنای اصطلاحی صحابه
۱۶.....	تعداد صحابه
۱۷.....	طبقات صحابه
۱۸.....	دیدگاه‌ها درباره عدالت همه صحابه
۲۵.....	فصل دوم: تناقض نظریه عدالت تمام صحابه
۲۶.....	مخالف بودن نظریه عدالت تمام صحابه با سنت پیامبر اکرم ﷺ
۳۱.....	پیشگویی پیامبر اکرم ﷺ از واپس گرایی برخی از صحابه
۳۵.....	فصل سوم: واژه ولایت
۳۶.....	معنای ولایت
۳۷.....	ولایت در قرآن
۳۷.....	مشتقات در قرآن
۳۸.....	اقسام ولایت در قرآن
۴۱.....	فصل چهارم: نگاهی کلی به جنگ‌های امام علی علیه السلام

۴۲.....	کشتگان از صحابه در جنگ جمل
۴۴.....	جنگ صفین
۴۵.....	مکان نبرد صفین
۴۵.....	زمان نبرد صفین
۴۶.....	تعداد سپاهیان دو طرف
۴۸.....	تعداد صحابه در جنگ صفین
۵۰.....	تعداد کشته ها در صفین
۵۱.....	جنگ نهروان
۵۲.....	سال جنگ نهروان
۵۳.....	ماه جنگ نهروان
۵۳.....	مکان جنگ
۵۴.....	شمار شرکت کنندگان در جنگ

بخش دوم

امام علی (ع) - ۵۷

۵۹.....	فصل اول: جایگاه امام علی (ع) از زبان یاران پیامبر اکرم (ص)
۶۶.....	فصل دوم: برحق بودن علی (ع) در تمام جنگ ها
۶۸.....	فصل سوم: حقانیت علی (ع) در جنگ با مخالفان حکومت علوی
۷۱.....	فصل چهارم: جنگ های امام (ع) از دیدگاه بزرگان اهل سنت

بخش سوم

نام شهیدان ولایت - ۷۷

۸۰.....	ابوقدامة
۸۱.....	جندب بن زهیر
۸۱.....	جندب در زمان علی (ع)
۸۲.....	حارث بن حسان

۸۳.....	حُجَر بن عدی.....
۸۴.....	فعالیت‌های حُجَر.....
۸۷.....	معاویه و دستور کشتن حُجَر.....
۸۸.....	واکنش‌ها در برابر شهادت حُجَر.....
۹۱.....	شخصیت حُجَر از دیدگاه اندیشه‌وران.....
۹۳.....	پیشگویی‌ها درباره شهادت حُجَر.....
۹۶.....	خالد بن ابی‌خالد.....
۹۶.....	خُزیمه بن ثابت.....
۹۸.....	زُهِیر بن عوف.....
۹۹.....	زید بن صوحان.....
۱۰۱.....	شهادت زید.....
۱۰۲.....	وصیت‌های زید.....
۱۰۳.....	سعد بن حارث.....
۱۰۳.....	سلیمان بن صرد.....
۱۰۵.....	دلایل صحابی بودن او.....
۱۰۶.....	سال مسلمان شدن او.....
۱۰۶.....	محل سکونت سلیمان.....
۱۰۷.....	حضور سلیمان در صحنه‌های اجتماعی و سیاسی.....
۱۰۷.....	سلیمان در زمان عثمان.....
۱۰۷.....	سلیمان بن صرد و امام حسین (علیه السلام).....
۱۰۸.....	شهادت سلیمان بن صرد.....
۱۰۹.....	شَهِیل بن عمرو.....
۱۱۰.....	سیحان بن صوحان.....
۱۱۰.....	صفر بن عمرو.....

- عائذ بن سعید ۱۱۱
- عبدالرحمان بن بُدیل ۱۱۲
- عبدالرحمان بن حَنْبَل ۱۱۳
- عبدالله بن بُدیل ۱۱۴
- عبدالله بن کعب ۱۱۴
- عبید بن تَیْهان ۱۱۶
- علیاء بن هیثم ۱۱۷
- عمار بن یاسر ۱۱۸
- خاندان ۱۱۸
- ولادت ۱۱۹
- آل یاسر، خاندان ایمان و مقاومت ۱۱۹
- عمار در زمان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۲۱
- فعالیت های اجتماعی و دینی عمار ۱۲۴
- عمار پس از درگذشت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۲۷
- عمار در حکومت امام علی علیه السلام ۱۳۰
- ملاک جبهه حق ۱۳۱
- شهادت عمار ۱۳۳
- عمرو بن حارث ۱۳۴
- عمرو بن حَمَق ۱۳۵
- عمرو بن مَحْصَن ۱۳۸
- فاکه بن سعد ۱۳۹
- فُضالة بن ابی فضاله ۱۴۰
- قیس بن مکشوح ۱۴۱
- مالک بن تَیْهان ۱۴۳

۱۴۴.....	ابوالهیثم و امیرالمؤمنین علیه السلام
۱۴۵.....	محمد بن ابی حذیفه
۱۴۸.....	میخنف بن سلیم
۱۵۰.....	معاذ بن حارث
۱۵۱.....	وهیب بن عمرو
۱۵۲.....	هاشم مرقال
۱۵۳.....	هاشم و امام علی علیه السلام
۱۵۵.....	شهادت هاشم مرقال
۱۵۶.....	هند بن ابی هاله
۱۵۷.....	یسار بن بُکَیل
۱۵۹.....	فهرست منابع

پیشگفتار

زندگی نامه یاران پیامبر اکرم ﷺ بزرگ‌ترین گنجینه علمی، اخلاقی و اجتماعی است که در اختیار مسلمانان قرار دارد؛ زیرا هنگامی که شجره رسالت بارور گردید و رسول خدا ﷺ به تبلیغ و پرورش افراد پرداخت، نخستین دستاورد و میوه آن، ایمان گروهی از مردان و زنان با اخلاص و باوفا بود که در طول تاریخ زندگانی آن حضرت و پس از آن، در راه گسترش نهال نوپای اسلام کوشیدند، جان و مال خود را برای تحقق هدف مقدس آن حضرت فدا ساختند.

بی‌گمان یاران راستین آن حضرت کسانی‌اند که برای نخستین بار نهال ایمان در سرزمین قلوب آنان کاشته شد و پس از مدت کوتاهی بارور گردید و میوه‌های بس رنگارنگ و شیرین داد و جهان را با نور فضایل اخلاقی آنان روشن ساخت.

البته در این میان نباید این حقیقت را نادیده انگاشت که صفات برجسته انسانی در همه صحابه و یاران رسول خدا ﷺ وجود

نداشته و زندگانی یکایک آنان آکنده از این فضایل نبوده است. بنابراین، نمی‌توان تنها صحابی بودن را نشانه فضیلت و عدالت و برتری دانست و گفتار و کردار آنان را محترم شمرد؛ چرا که عوامل ویرانگری همانند غرایز نفسانی، آثار تربیت را از میان می‌برند و انسان را به دوران جاهلیت بازمی‌گردانند.

بدین‌سان هدف ما در این کتاب، معرفی چهره‌هایی از یاران رسول خدا ﷺ است که دچار انحرافات عقیدتی، سیاسی و اقتصادی نشدند، خوش درخشیدند و در نتیجه خود و دیگران را سربلند ساختند؛ کسانی که هرگز از ولایت و امام برحق خود، حضرت علی علیه السلام دست برنداشتند و در این راه، همه نامایمات و سختی‌ها را به جان خریدند.

روش پژوهش

روش پژوهش در این نوشتار و تحقیقات، جست‌وجو در منابع کتابخانه‌ای و مدارک گوناگون بوده است که فهرست برخی از آنها را یادآور می‌شوم:

- ۱- کتاب‌ها و مدارک تاریخی: تاریخ الامم والملوک، مشهور به تاریخ طبری، الکافی فی التاريخ، الفتوح، تاریخ یعقوبی، الامامة والسياسة، البداية والنهاية، انساب الاشراف، اخبار الطوال، مروج الذهب و ...

۲- کتاب‌های رجال‌ی: الاصابة فی تمییز الصحابة، اسدالغابة، المعارف، تنقیح المقال، رجال الطوسی، رجال برقی، الاستیعاب فی معرفة الاصحاب و....

۳- کتاب‌های جغرافیایی: مشهورترین کتاب در این باره که از اهمیت و اعتبار بیشتری برخوردار است معجم البلدان، تألیف یاقوت حموی می‌باشد.

۴- افزون بر آنچه یاد کردیم، از برخی از کتاب‌های متأخر نیز در تدوین و تألیف این کتاب کمک گرفته شده که فهرست آنها در پایان کتاب آمده است.

بی‌گمان استفاده از منابع مختلف بر ارزش تحقیق می‌افزاید و از امتیازات آن به شمار می‌رود. با توجه به بررسی صورت گرفته، جایگاه چنین اثری در میان مطالب تاریخی خالی بود؛ چرا که تاکنون تحقیقی گسترده در این راستا عرضه نشده است.